

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра *гідрогеології та інженерної геології*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

« 3 » вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГІДРОГЕОЛОГІЯ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма

19 Архітектура та будівництво
193 Геодезія та землеустрій
Бакалавр
Геоінформаційні системи та технології,
Оцінка землі та нерухомого майна

вид дисципліни

Обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: *Чомко Дмитро Федорович, кандидат геологічних наук, доцент кафедри гідрогеології та інженерної геології; Щербак Олеся Віталіївна, кандидат геологічних наук, асистент кафедри гідрогеології та інженерної геології; Рева Максим Валерійович, кандидат геологічних наук, асистент кафедри гідрогеології та інженерної геології;*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

© Чомко Д.Ф., 2019 рік

Мета дисципліни – надання майбутнім фахівцям теоретичних і практичних знань у галузі використання підземних вод, розуміння основних і особливих типів підземних вод, їх можливості, а також розширення геологічного світогляду і місце в ньому гідрогеології.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

Відсутні.

Анотація навчальної дисципліни / референс:

Студенти отримують базові знання про підземні води та їх класифікацією, гідрогеологічну стратифікацію, а також типи підземних вод. Наприкінці курсу студенти будуть ознайомлені з основними поняттями з динаміки підземних вод та оцінки запасів підземних вод.

Завдання:

- засвоєння студентами необхідних знань з концептуальних положень, принципів, методичних підходів вивчення підземних вод (гідрогеології);
- набуття необхідних навичок з побудови та використання карт гідроізогіпс та гідроізон'єз, а також гідрогеологічних розрізів;
- засвоєння студентами сучасних методів управління підземною гідросферою.

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Гідрогеологічну стратифікацію та класифікацію підземних вод	лекція, лабораторні роботи	Письмова робота	до 10%
1.2	Основні типи підземних вод	лекція, лабораторні роботи	Письмова робота	до 10%
1.3	Особливі типи підземних вод	лекція, лабораторні роботи	Письмова робота	до 10%
1.4	Початкові відомості з динаміки підземних вод	лекція, лабораторні роботи	Письмова робота	до 5%
1.5	Початкові відомості з оцінки запасів підземних вод.	лекція, лабораторні роботи	Письмова робота	до 5%
2.1	Визначати водоносні та водотривкі породи	лабораторні роботи, самостійне навчання	Письмова робота	до 10%
2.2	Користуватись різними класифікаціями підземних вод	лабораторні роботи, самостійне навчання	Письмова робота	до 10%
2.3	Володіти прийомами й методами побудови та роботи з картами гідроізогіпс та гідроізон'єз	лабораторні роботи, самостійне навчання	Письмова робота	до 10%
2.4	Володіти прийомами й методами роботи з гідрогеологічними розрізами	лабораторні роботи, самостійне навчання	Письмова робота	до 10%
2.5	Визначати притік вод (грунтових або артезіанських) до водозабірних споруд	лабораторні роботи, самостійне навчання	Письмова робота	до 10%
3.1	Вміти організувати командну розробку для ефективного вирішення поставленої задачі	лабораторні роботи	--/	до 5%
4.1	Розуміння особистої/персональної відповідальності за особисте рішення частини спільної задачі	лабораторні роботи	--/	до 5%

Співвідношення результатів вивчення навчальної дисципліни із програмними результатами навчання

OK21

Співвідношення результатів вивчення навчальної дисципліни із програмними результатами навчання для ОП «Геоінформаційні системи та технології»

Результати вивчення навчальної дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	4.1
	Використовувати усно і письмово грамотну професійну українську мову та вміння спілкуватися іноземною мовою (англійською) в різних колах суспільства.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Використовувати методи математичної обробки для геологічних, гідрогеологічних та геодезичних досліджень								+	+	+		
Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, екології, математики, геології, гідрогеології тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку Землі	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Використовувати методи і технології проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель								+	+	+		+

Співвідношення результатів вивчення навчальної дисципліни із програмними результатами навчання для ОП «Оцінка землі та нерухомого майна»

Результати вивчення навчальної дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	4.1
	Використовувати усно і письмово технічну українську мову та вміння спілкуватися іноземною мовою (англійською) у колі фахівців та різних сферах діяльності	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Використовувати картографічні моделі природних ресурсів в галузі наук про Землю								+	+			
Використовувати методи математичного оброблення в геологічних, гідрогеологічних та геодезичних досліджень, а також методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімачів та ведення державного земельного кадастру						+	+	+	+	+		+
Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, екології, математики, геології, гідрогеології тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку Землі	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		

Структура навчальної дисципліни: лекційні і лабораторні роботи, самостійне навчання студента

Схема формування оцінки:

Форми оцінювання студентів

1. Семестрове оцінювання:

- 1) Контрольна робота за розділом 1 – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)
- 2) Контрольна робота за розділом 2 – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)
- 3) Виконання лабораторних робіт – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)

2. Підсумкове оцінювання у формі іспиту: максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 бали.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту (обов'язкове проведення екзаменаційного оцінювання в письмово-усній формі)

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Студент не допускається до підсумкового оцінювання у формі іспиту, якщо під час семестру набрав менше 20 балів.

Організація оцінювання: Контроль передбачає проведення 7 лабораторних занять (де студенти мають продемонструвати якість засвоєних знань) та 2 письмових контрольних робіт. Підсумкове оцінювання проводиться у формі письмово-усного іспиту.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	лабораторні	самост. робота
Розділ I „Основні типи підземних вод”				
1	Вступ. Історія розвитку та сучасний стан гідрогеології.	2		2
2	Гідрогеологічна стратифікація та класифікація підземної гідросфери.	2		6
3	Води зони аерації та ґрунтові води.	4	2	6
4	Артезіанські води. Основні типи артезіанських басейнів.	4		4
5	Умови виходу підземних вод на поверхню землі. Класифікація джерел.	2	2	4
6	Види тріщинуватості гірських порід за походженням. Режим та хімічний склад тріщинних вод.	2		4
7	Карст та його розвиток. Зональність карстових вод.	2	2	4

Контрольна робота 1		2		
Розділ II „Особливі типи підземних вод. Рух підземних вод”				
8	Визначення мінеральних вод. Класифікація мінеральних вод.	2	2	2
9	Поняття про промислові води. Використання промислових вод.	2		2
10	Поняття про термальні води. Практичне використання термальних вод.	2	2	2
11	Підземні води районів багаторічної мерзлоти.			8
12	Підземні води під морями та океанами.	2	2	2
13	Режими руху підземних вод. Закони фільтрації.	4		6
14	Розрахунок витрати потоку при різних видах руху підземних вод.	6	2	6
15	Поняття про водозабори.	2		4
Контрольна робота 2		2		
Всього		42	14	62

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 42 год.

Практичні заняття - 14 год.

Консультації - 2 год.

Самостійна робота - 62 год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Мандрик Б.М., Чомко Д.Ф., Чомко Ф.В. Гідрогеологія. – Київ.: ВПЦ Київський університет, 2005.
2. Руденко Ф.А. Гідрогеологія України. – Київ.: Вища школа, 1972.

Додаткові:

1. Бабинец А.Е., Гордиенко Е.Е. Лечебные минеральные воды и курорты Украины. – К., 1963.
2. Боровский Б.В., Дробноход Н.И., Язвин Л.С. Оценка запасов подземных вод. – К., 1989.
3. Виноградов А.П. Происхождение оболочек Земли // Изв. АН СССР. Сер. геология. – 1962. – № 11. – С. 3-17.
4. Гольдберг В.М. Газда С. Гидрогеологические основы охраны подземных вод от загрязнения. – М., 1984.
5. Дробноход М.І. Оцінка запасів підземних вод. – К., ВПЦ "Київський університет", 2008.
6. Климентов П.П., Богданов Г.Я. Общая гидрогеология. – М., 1977.
7. Крайнов С.Р., Швеца В.М. Гидрогеохимия. – М., 1972.
8. Ланге О.К. Гидрогеология. – М., 1969.
9. Львович М.И. Мировые водные ресурсы и их будущее. – М., 1974.
10. Мироненко В.А. Динамика подземных вод. – М., 1983.
11. Огняник М.С. Мінеральні води України. К., ВПЦ "Київський університет", 2000.